

Posudek dizertační práce

Petr Uličný:

Katedrála sv. Víta v Praze: Liturgie, symbolika a architektonická imitace ve středověkých Čechách.

Předmětem této práce jsou symbolické významy zakódované do podoby významných českých staveb z doby Karla IV. a Václava IV. Metodologickou oporou tu byly práce Richarda Krautheimera („Iconography of Medieval Architecture“), Günthera Bandmanna („Mittelalterliche Architektur als Bedeutungsträger“), Emila Mâleho („L'art religieux du XIIIe siècle en France. Etude sur l'iconographie du moyen âge et sur ses sources d'inspiration“), Josefa Sauera („Symbolik des Kirchengebäudes und seiner Ausstattung in der Auffassung des Mittelalters“). Dále jsou v úvodní stati Uličného práce připomenuti Erwin Panofsky, Hans Sedlmayer, Otto von Simson a také Wilhelm Schlink, Paul Crossley a Günther Binding. Báze, o níž se Petr Uličný mohl opřít, není tedy nijak malá, vytvářela jí řada velkých badatelů našeho oboru, jejichž dílem je řada pozoruhodných publikací.

V předložené dizertaci byla věnována pozornost stavbám významným z hlediska architektonické tvárnosti a současně i svým symbolickým kódem. Kromě katedrály sv. Víta a zejména její svatováclavské kaple to je bazilika sv. Jiří na Pražském hradě, klášter řádu rytířů Božího hrobu v Praze na Zderaze, kostel sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, kaple Božího těla na Novém Městě pražském a nakonec kláštery řádu cisterciáků v Sedlci a ve Zlaté Koruně.

Zaměření Uličného práce vyžadovalo, aby pracovní téze vyjádřené v dizertaci byly podloženy písemnými prameny, jejichž výpověď tvoří základnu

pro interpretaci symboliky jednotlivých staveb. S ní se i v některých případech ve starší literatuře setkáváme, byť i třeba jen v náznacích a zdaleka ne v takové míře, jak je tomu v předložené práci. Bohužel některé klíčové monumenty, pro něž máme psané výpovědi se nedochovaly – platí to zejména o kapli Václava Králíka z Buřenic na Vyšehradě a o kapli Božího těla na nynějším Karlově náměstí.

V dizertaci Petra Uličného lze zaznamenat řadu nových zjištění a postřehů o podobě jednotlivých staveb – mimo jiné bych rád ocenil zejména kapitolu věnovanou kapli Božího těla na Novém Městě. Shromážděna byla řada málo známých a opomíjených psaných pramenů.

Příběh Kristova utrpení a cesty ke spáse, relikvie dokládající Kristovo utrpení shromážděné v Čechách Karlem IV., jejich jeruzalémský původ – to vše se stalo v Čechách v době lucemburské předmětem veliké úcty a zároveň i velikou inspirací pro architekturu a díla malířská a sochařská. Jestliže středobodem Uličného interpretací je Jeruzalém, má to své nepochybné opodstatnění. Přes to všechno mám pocit, že přestože si je Petr Uličný vědom toho, že symbolická výpověď středověké architektury i uměleckých děl je často vícevrstevná, někde by bylo možné na to vzít větší zřetel (v případě kaple svatováclavské v pražské katedrále bych stále nevykládal návaznost na text o nebeském Jeruzalému ve Zjevení sv. Jana vedle dnes preferované souvislosti s Utrpením Kristovým vyjádřeným symbolikou drahých kamenů a mezi nimi umístěnými malbami a také návazností „centrálního“ utváření kaple na rotundu zbudovanou svatým Václavem). Pro výklad symbolického kódu architektury není bez významu ani datování některých monumentů, pro které je důležitou, byť i někdy problematickou oporou, jejich stylový charakter a širší souvislosti vzniku (to se mi zdá jmenovitě v případě klášterního areálu ve Zlaté Koruně).

Petra Uličného práce jak s vlastní architekturou, s ikonografickým materiálem i s písemnými prameny je obdivuhodně přesná a přesvědčivá a

předložené interpretace proto působí podloženým a celistvým dojmem.

Předložená práce zaujme kreativním myšlením, má vysoce inovativní charakter a představuje tak nový a zajímavý pohled na architekturu doby Karla IV. a Václava IV. a to v širším kontextu dobového myšlení. Je nesporným vědeckým přínosem. Rád jí proto doporučuji k úspěšné obhajobě.

Praha 02. 09. 2020

Prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc.